

116. Torstaina 30 päivänä marraskuuta 1995

kello 0.20

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi vuorotteluvapaakokeilusta sekä laeiksi eräiden tähän liittyvien lakien muuttamisesta 3110

Hallituksen esitys 136/1995 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 4/1995 vp
Suuren valiokunnan mietintö 2/1995 vp

2) Hallituksen esitys laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta 3114

Hallituksen esitys 156/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 43/1995 vp

3) Hallituksen esitys laeiksi ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta ja kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta 3115

Hallituksen esitys 76/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 45/1995 vp

4) Hallituksen esitys Pohjoismaiden välillä tehdyn yhteistyösopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 3117

Hallituksen esitys 142/1995 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 13/1995 vp

5) Hallituksen esitys Argentiinan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 3117

Hallituksen esitys 144/1995 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 14/1995 vp

6) Hallituksen esitys Chilen kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 145/1995 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 15/1995 vp

7) Hallituksen esitys Korean tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 146/1995 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 16/1995 vp

8) Hallituksen esitys Thaimaan kunigaskunnan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä .. 3118

Hallituksen esitys 147/1995 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 17/1995 vp

9) Hallituksen esitys Vietnamin kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 148/1995 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 18/1995 vp

10) Hallituksen esitys laiksi moottori-
ajoneuvoverosta annetun lain muuttami-
sesta 3118

Hallituksen esitys 151/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 41/1995
vp

11) Hallituksen esitys laiksi polttoaine-
maksusta annetun lain muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 152/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 42/1995
vp

12) Hallituksen esitys laiksi alkoholi- ja
alkoholijuomaverosta annetun lain 8 §:n
muuttamisesta ja laiksi alkoholilain 17 §:n
muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 186/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 44/1995
vp

13) Hallituksen esitys laiksi kirkkolain
muuttamisesta 3119

Hallituksen esitys 115/1995 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 10/1995 vp

14) Hallituksen esitys laiksi terveyden-
huollon järjestämisestä puolustusvoimissa
annetun lain muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 43/1995 vp
Puolustusvaliokunnan mietintö 1/1995 vp

15) Hallituksen esitys laeiksi henkilöstö-
rahastolain muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 173/1995 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 5/1995 vp

16) Hallituksen esitys laeiksi palkkatur-
valain 2 ja 5 §:n sekä merimiesten palkka-
turvalain 2 ja 5 §:n muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 174/1995 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 6/1995 vp

17) Hallituksen esitys maastoliikenne-
laiksi 3119

Hallituksen esitys 163/1995 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 8/1995 vp

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Louekos-
ki.

” Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi
edustajat Aho, Andersson C., Backman, Filatov,
Gustafsson, Heinonen, Huttu-Juntunen, Hyssä-
lä, Jaakonsaari, Jansson, Kalliomäki, Kantalai-
nen, Karhunen, Karpio, Kekkonen, Kemppai-
nen, Kiljunen, Koskinen H., Laakso, Lehtosaari,
Lindroos, Linnainmaa, Lipponen, Markkula
M., Norrback, Olin, Paasilinna, Peltomo, Pentti-
lä, Pesälä, Rauramo, Rinne, Roos, Ryhänen,
Räsänen, Saapunki, Salolainen, Suhola, Tarkka,
Tulonen, Vehkaoja, Vihriälä, Viinanen, Viita-
mies, Virtanen, Vistbacka, Vuorensola ja Vähä-
näkki.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuu ed. Vähä-
näkki.

Ilmoitusasia:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päi-
västä virkatehtävien vuoksi edustajat Heinonen
ja Paasilinna sekä yksityisasioiden vuoksi edus-
tajat Kantalainen, Karpio, R. Korhonen, M.
Markkula, Norrback, Ryhänen, Räsänen, Tulo-
nen ja Vihriälä.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

” 1) Hallituksen esitys laiksi vuorotteluvapaakokei-
lusta sekä laeiksi eräiden tähän liittyvien lakien
muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 136/1995 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 4/1995 vp
Suuren valiokunnan mietintö 2/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn
pohjana on suuren valiokunnan mietintö n:o 2.

Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. R i m m i : Arvoisa puhemies! Laki vuorotteluvapaakokeilusta on todella erittäin myönteinen ja erittäin tervetullut asia. Se on myöskin varsin pitkään odotettu, ja kun tästä laista on ollut puhetta, niin työelämässä on tänä aikana syntynyt varsin laajaa kiinnostusta. Paljonhan on puhuttu siitä, että pitäisi päästä sapattivapaalle tai kouluttamaan itseänsä.

Myönteistä on se, että tässä laissa ei määritellä sitä, mitä vuorotteluvapaalle siirtyvän henkilön pitäisi vuorotteluvapaa-aikanaan tehdä. Hän todella voi kouluttautua, harrastaa jotain, vaikka levätä, retkeillä jne. Tosin laissa kyllä annetaan tietty porkkana siihen, että ihminen kouluttautuisi tuona aikana, koska tässä lakiesityksessä lähdetään siitä, että koulutuksessa olevalle maksetaan 1 000 markkaa kuukaudessa. Tämä on pieni lisä sinällään alhaisen vuorotteluvapaan korvaukseen, joka on siis 60 prosenttia asianomaisen ansiosidonnaisesta työttömyysturvasta ja kuitenkin enintään 4 500 markkaa kuukaudessa.

Tähän tasoon on oltu aika lailla toisaalta tyytymättömiäkin ja kritiikkiä on paljon tullut ja on ehditty myöskin vähätellä koko tätä lakia siksi, että ... (Hälinää)

Toinen varapuhemies (koputtaa): Pyydän edustajia rauhoittumaan, että puhuja kuulee edes oman äänensä!

Puhuja : Kiitos, puhemies! On ehditty vähätellä tätä lakia siksi, että korvaus on näin alhainen. On kuitenkin mielestäni hyvä, että voidaan edes aloittaa jostakin, ja on hyvä se, että tämä laki vihdoinkin pääsi tänne eduskuntaan saakka.

Viime eduskuntakaudellahan oppositio yritti kaikin tavoin vauhdittaa ed. Gustafssonin lakialoitteen käsittelyä. Se kuitenkin työasiainvaliokunnassa aina tyrmättiin, ja yksi perustelu oli se, että valmistelussa on laki vuorotteluvapaasta. Sitä ei kuitenkaan Ahon hallituksen aikana koskaan tullut. Nyt on myönteistä se, että tämä hallitus ja ministeri Jaakonsaari ovat saaneet aikaiseksi sen, että laki on tällä hetkellä käsittelysämme.

Työelämässä on runsaasti henkilöitä tällä kertakin, jotka haluavat käyttää varmastikin tätä

vuorotteluvapaata. Minulla on oikeus tehdä tällainen johtopäätös siitäkin syystä, että itse olen saanut aika monia yhteydenottoja tämän lain tiimoilta. Mielenkiintoista on ollut se, että kaikki nämä yhteydenotot — näitä on ollut kolme neljä varsin pienellä aikaa — ovat tulleet naisilta. Kaikki ovat olleet melko pienituloisiakin vielä.

He ovat kertoneet syitä, miksi ovat kiinnostuneita tästä, ja ensimmäinen syy on ollut se, että he todella haluavat erittäin kovan työpaineensa rästämällä päästä välillä vähäksi aikaa harrastustensa piiriin tai lepäämään tai yksinkertaisesti vain keräämään voimia jaksakseen työrupeamansa loppuun. Nämä henkilöt ovat olleet pääsääntöisesti viidenkympin kieppeissä olevia ihmisiä, todella pienipalkkaisia ja raskaassakin työssä olevia henkilöitä.

Toinen heidän varsin tärkeä motiivinsa on ollut se, että he ovat sanoneet, että heille tuottaa tuskaa ja ahdistusta, kun he katsovat, että heidän lähellensä on paljon nuoria työttömiä, ja he haluavat myöskin, nämä naiset ainakin, olla laudaisia ja tehdä tilaa työttömille työelämään.

Myönteistähän tässä lakiesityksessä on myöskin se, että ei tarvitse työnantajan välttämättä palkata henkilöä aivan samaan työhön, vaan riittää, että työtön työntekijä vuorotteluvapaalle lähtevän tilalle palkataan. Varmasti se myöskin osaltaan helpottaakin yrityksiä hoitamaan tätä asiaa, koska yrityksissäkin on helpompi esimerkiksi olevaa henkilöstöä siirrellä vuorotteluvapaalle lähtevän tilalle ja sitten ottaa toisiin tehtäviin toisia henkilöitä.

Olisin halunnut kiinnittää huomiota siihen, mitenkä tämä laki käytännössä toimii nimenomaan työnantajien ja yritysten näkökulmasta.

Lakihan ei velvoita ketään työnantajaa suostumaan vuorotteluvapaaseen. Minua ainakin kiinnostaa todella se, kuinka yrityselämä tähän suhtautuu. Haluavatko he olla määrätietoisesti ja tarmokkaasti edesauttamassa sitä, että työllistyminen esimerkiksi tätä kautta parhaalla mahdollisella tavalla tapahtuu, vai haluavatko kenties asettaa keinotekoisia esteitä, niin että vuorotteluvapaalle ei päästäisi?

Työasiainvaliokunnan varajäsenenä ei minulla ollut aina tilaisuutta osallistua valiokunnan kokouksiin. Mutta erään kerran, kun siellä olin, ja asiasta kuunneltiin asiantuntijoita, esimerkiksi Syklin edustaja käytti mielestäni kovin kovin kielteisen puheenvuoron ja häneltä ei ymmärtämystä koko vuorotteluvapaalain suhteen riittänyt. Toisaalta kuitenkin tällaista varsin pienten yritysten kielteistä asennoitumista ymmärtää.

Jos on kysymys yhden, kahden tai vaikkapa viiden hengen yrityksestä, vapaan järjestely saattaa olla vaikeampaa. Mutta myönteisellä asennoitumisella ja periaatteellisesti asiaan myönteisesti suhtautumisella voisivat kuitenkin hivenen paremmin asiat edetä.

Rohkenen kuitenkin toivoa, että yrityksissä tunnetaan tämän jälkeen työllistämisvastuuta ja erikoisesti sellaisissakin yrityksissä, jotka eivät muuten ole uutta työväkeä palkanneet. Todella rohkenen toivoa sitä, että tämä vuorotteluvapaa käynnistyy sillä tavalla, että useita tuhansiakin työpaikkoja suomalaisille työttömille tässä vaikeassa työllisyystilanteessa avautuu.

Ed. Prusti: Arvoisa puhemies! Sapattivapaa tuli monille sanana tutuksi jo vuosia sitten, kun perustettiin sapattivapaatoimikunta ja asia oli julkisuudessa näkyvästi esillä. Olemme myös saaneet julkisuuden kautta tietoa tanskalaisten innostuksesta käyttää omaa sapattivapaamalliaan.

Nyt käsiteltävänä oleva lakiesitys on suomalainen versio, vuorotteluvapaa ja kokeilu, joka ei valitettavasti vastaa kaikkien odotuksia työpaikoilla eikä myöskään vuonna 90 annetun sapattivapaatoimikunnan mietinnön sisältöä. Kuitenkin pidän käsiteltävänä olevaa lakiesitystä voimaan tullessaan tähän ajankohtaan tärkeänä ja perusteltuna. Vaikka se ei vastaakaan kaikilta osin odotuksia, mitä itselläni lain suhteen oli, se tuo kuitenkin yhden merkittävän uudistuksen työelämän kehittämiseen. Tämän lain hyöty tulee niin työntekijöille, työnantajille, työttömille kuin koko yhteiskunnalle. Tuloksia ei pidäkään laskea vain siten, että lasketaan, montako henkilöä vuorotteluvapaata käyttää tai montako työntöntä työllistyy ja kuinka pitkäksi aikaa.

Pidän vuorotteluvapaajärjestelmää tässä muodossakin näin korkean työttömyyden aikana tärkeänä uudistuksena ja uskon sen olevan kaikesta huolimatta varsin käyttökelpoinen. Työn jakamiseen ja työttömyyden lievittämiseen tämä avaa yhden mahdollisuuden. Uskon, että kaikki ne epäilijät, jotka täällä ovat kritisoineet tätä mallia, tulevat kyllä toisiin päätelmiin, kun kokeilu päättyy, kun laki on päässyt tutuksi ja tunnetuksi.

Myönnän, että kritiikki korvaustason suhteen on ollut perusteltua, sillä kaikilla ei ole mahdollisuutta käyttää vuorotteluvapaata taloudellisista syistä, vaikka haluaisivatkin. Kuitenkin korvaustasosta huolimatta on paljon niitäkin, jotka tätä uudistusta odottavat, ja ainakin näille tämä

tarjoaa erittäin tärkeän mahdollisuuden päästä koulutukseen tai vapaalle silloin, kun stressi painaa päälle.

Ed. Karjula: Arvoisa puhemies! Laki vuorotteluvapaakokeilusta on merkittävä avaus työn jakamisen osalta, ja periaatteellisesti tämän suuntainen askel on luonnollisesti paikallaan tämänhetkisessä työllisyystilanteessa. Kuitenkin olennaista on nähdä, kun tarkastellaan niitä keinoja, millä löydetään ratkaisu Suomen työttömyyden ongelmiin, että ei työn jakaminen eikä edes vuorottelu ole kestävä ratkaisu, vaan olennainen kysymys on se, millä tavalla me luomme niitä perusteita, joilla saamme aikaan ihmisten aktivoitumista ja ennen kaikkea toimintaa, jolla luodaan uutta työtä ja tällä tavalla vastataan niihin haasteisiin, mitä kansainvälisessä kilpailussa menestyminen meiltä suomalaisilta edellyttää.

Ehkä suurin heikkous tässä kokeilulaissa on siinä, että tämä nimenomaisesti palvelee julkishallintoa, toissijaisesti suuryrityksiä, mutta pienten yritysten näkökulma on varsin huonosti sisällytetty tähän kokeiluun.

Toinen tämän lain heikkous ja ehkä lakiin sisältyvä merkittävin heikkous on se, että kun tällaiseen merkittävään uudistukseen ollaan lähentäessä, korvaustaso on jätetty niin alhaiseksi, että erityisesti pieni- ja keskipalkkaisten osalta näen, että korvaus jää niin vaatimattomaksi, että lain todellinen hyödyntäminen jää toteutumatta. Todellakin ihmettelen tätä kahdestakin syystä. Ensinnäkin olen pannut merkille, että edellisen eduskunnan aikana silloinen oppositio teki todella aloitteen tästä laista. Aloitteen allekirjoittajina oli merkittävä osa nykyisen hallituksen ministereistä, ja silloin ajettiin korvaustasoksi 80:tä prosenttia. Nyt kolmikannan pelottamina ja uuvuttamina samat ministerit tyytyvät 60 prosentin korvaustasoon.

Tästä seurasi se, että työasiainvaliokunnassa paneuduimme tähän asiaan, kuulimme yli 20:tä asiantuntijaa ja keskustelu sisällön muutoksista johti siihen, että lähes yksiselitteisesti todettiin asiantuntijakuulemisen jälkeen, että korvaustason tulisi olla vähintään 70 prosenttia. Mutta työllisyysohjelmaan, joka julkistettiin 16 päivänä lokakuuta, eli lähes samanaikaisesti, kun lakiesitys tuotiin eduskuntakäsittelyyn, oli jo päätetty strategiset linjaukset eli 60 prosentin korvaustaso ja maksimimarkkamäärä 4 500 markkaa.

Haluan tämän ottaa esille siinä mielessä, että minusta tällä tavalla murennetaan eduskunnan

arvovaltaa ja eduskunnan valiokuntien arvovaltaa. Toivon, että me kansanedustajina pysähdymme tähän peruskysymykseen. Minusta on eduskunnan arvovallan ja valiokuntien työn kannalta erittäin turhauttavaa, jos tämän suuntainen työskentelytapa jatkuu.

Toivon, että eduskunta pystyy ottamaan todella tässä lopullisessa käsittelyssä sen linjauksen, jolla luodaan lähtökohdat sellaiselle vuorotteluvapaakokeilulle, joka todella auttaa ihmisiä tulemaan työelämään, antaa ihmisille mahdollisuuden ottaa vapaata opiskeluun. Ajattelen näin, että parhaimmillaan se antaa tilaisuuden jopa sellaiseen harjaantumiseen, jossa on tietoinen tavoite itsensä työllistämiseen, uuden yrityksen perustamiseen ja tätä kautta uusien työpaikkojen aikaansaamiseen. Toivon todella, että vielä eduskunnan loppukäsittelyn aikana asiaa harkitaan vakavasti. Joka tapauksessa tulen ehdottamaan lain yksityiskohtaisen käsittelyn aikana muutosta 7 §:ään niin, että korvaustaso korotetaan 60 prosentista 70 prosenttiin.

Arvoisa puhemies! Kaikkineen toivon, että keskustelu työelämän uudistamisen osalta nimenomaan siinä hengessä, että me todella avamme reitit pienyritystoiminnalle, avamme reitit uusille työn mahdollisuuksille jatkuu eduskunnassa. Erityisesti toivon, että hallituksen piirissä on rohkeutta tehdä sellaisia esityksiä, jotka demokraattisesti palvelevat suomalaisia.

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! Ensinnäkin on korjattava virheajattelu. Tässä ei ole kysymys työn jakamisesta lainkaan, vaan työn vuorottelusta. Toinen lähtee tavallaan työttömäksi, toinen ottaa vuodeksi työpaikan. Ajatus on hyvä, ja erityisesti kaikille niille nuorille työntekijöille, jotka saavat vuodeksikin mahdollisuuden tarttua työn laitaan, asia on positiivinen.

Lain toteutus ei kuitenkaan tule onnistumaan. On jo otettu esiin palkkataso, korvaustaso, joka on liian alhainen. Toiseksi työnantajat eivät tule innostumaan tästä. Tämä merkitsee tietynlaisia toimenpiteitä ja järjestelyjä työpaikalla. Työnantaja ei myöskään ole valmis luopumaan kovin helpolla sellaisesta työntekijästä, jolla on pitkä työkokemus, ja ottamaan sellaista työntekijää, jolla työkokemusta ei ole.

Tämä voi onnistua jonkin verran joillakin akateemisilla aloilla, joilla on riittävä varallisuus ja tarvetta ottaa sapativuosi. Sanoin eilen illalla täällä, että tämä on eliitin lomalaki, jossa sellaiset, joilla on varaa, mahdollistavat itselleen yh-

den lomavuoden. Siinä sen pääasiallinen tarkoitus on, valitettavasti.

Ed. J. Koskinen: Herra puhemies! Täytyy muistuttaa siitä, mikä varmaan on sekä ed. Karjulan että ed. Aittoniemen tiedossa, mutta puheesta päätellen ei ollut tällä hetkellä muistissa. Edellinen hallitus ei saanut ulos, ei 70 prosentin, ei 60 prosentin, ei 50 prosentin korvaustasolla, vuorotteluvapaesitystä, joka oli toista vuotta valmiina odottamassa ja jota eduskunta ja työasiainvaliokunta useita kertoja patistelivat Ahon hallitusta antamaan eduskunnan käsiteltäväksi. Nyt tämä on lähtemässä liikkeelle. Olisimme tietysti toivoneet, että olisi voitu olla lähempänä työttömyyspäivärahan tasoa tässä korvauksessa, mutta parempi näinkin. Turha levittää siitä tällaista mustaa kuvaa, niin kuin ed. Aittoniemi teki. On hyvä, että jollakin saralla päästään liikkeelle uusien työaikamuotojen ja työn uusjaon edistämiseksi, vaikkakin aika varovaisin askelin.

Ed. Karjulalle huomauttaisin siitä, että tämän hallituksen kaudella on juuri pienyritystien ääni päässyt kuuluviin ja on lähdetty hakemaan sellaisia malleja, joissa todellista työllistämiskynnystä alennettaisiin ja voitaisiin kokonaistyöllisyyttä nopeallakin aikataululla kohentaa.

Ed. Väistö: Herra puhemies! On todella tärkeää, että vuorotteluvapaakokeilu nyt on lähdössä liikkeelle. Tärkeää on myös se, että kun nyt ollaan tätä käynnistämässä, se lähtisi täydellä painolla käyntiin. Se on järjestelmän jatkon kannalta hyvin merkittävää. Uskon kyllä, että kun tästä tietoa tulee — ja toivon mukaan tiedon jakamiseen nyt kiinnitetään erityistä huomiota — tämä tulee onnistumaan.

Merkittävä puute tässä on, niin kuin edellä on myönnetty myös hallitusryhmien tasolta, korvaustaso. Kuten ed. Karjula totesi, olisi välttämätöntä lähteä liikkeelle sellaisella korvaustasolla, joka nimenomaan matalapalkka-alojen osalta houkuttelisi myös tähän järjestelmään heti alun alkaen mukaan.

Ed. Rehn: Arvoisa puhemies! On hyvä, että työttömyyden helpottamiseksi keksitään uusia luovia ratkaisuja, joita muualla kenties on jo kokeiltu niin kuin tätäkin. Tiedän esimerkkejä julkishallinnon puolelta. Esimerkiksi kotikaupungissani Mikkelissä kirjaston puolella toteutetaan tätä jo kokeiluna. Toivotaan, että sitä voidaan edistää.

Edustajat Rimmi ja Karjula toivat esille ajatuksen pienten yritysten vaikeuksista soveltaa tätä, joten ei tässä varmasti mitään ihmeitä voida kaikilla aloilla tehdä, mutta hyvä kun päästään alkuun jollakin pienellä osalla taas.

Ed. Huotari: Arvoisa puhemies! Mielestäni tämä olisi sellainen asia, jota voisi myös päivännäöllä joskus käsitellä. Viime yönä myös tästä puhuttiin, ehkä noin tunti myöhempään vielä kuin tänä yönä.

Itse asiasta tässä sanottiin, että korvaustason pitäisi olla korkeampi, jotta voitaisiin työntekijöitä houkutella. Tiedän, että on työntekijöitä, jotka haluaisivat jäädä, mutta miten houkutellaan työnantajia antamaan vuorotteluvapaa-mahdollisuus? Tiedän itse kokemuksesta, kun olin jäänyt osa-aikalisalle, että piti työnantajalle aika monta paperia täyttää ja laskelmia tehdä, että se mahdollisuus toteutui. Toivon, että työnantajat markkinoisivat tätä ja olisivat myös sitoutuneita, kun ovat kolmikannassa pystyneet tähän prosenttiin vaikuttamaan niin, että se on jäänyt 60 prosentin tasolle.

Mielestäni työasiainvaliokunnalla on hyvä ote asioihin, myös työn jakamiseen. Se on mielestäni erittäin kiitettävä asia.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1—6 § hyväksytään keskustelutta.

7 §

Keskustelu:

Ed. Karjula: Herra puhemies! Ehdotan, että pykälä hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Ed. Veteläinen: Herra puhemies! Kannatan ed. Karjulan ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ed. Vähänäkki merkitään läsnä olevaksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Karjula ed. Veteläisen kannattama-

na ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Karjulan ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 106 jaa- ja 37 ei-ääntä; poissa 56. (Ään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

8—17 §, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

toisen lakiehdotuksen 16 §, voimaantulosäänös, johtolause ja nimike sekä kolmannen lakiehdotuksen 6 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys laiksi alkoholi- ja alkoholi-juomaverosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 156/1995 vp

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 43/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 43. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Kallis: Arvoisa herra puhemies! Toivon, että eduskunta pysyy siinä päätöksessä, jonka se teki muutama viikko sitten. Mikään ei ole muuttanut ratkaisevasti. Teen yksityiskohtaisessa käsittelyssä muutosehdotuksen.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

9 §

Keskustelu:

Ed. K a l l i s : Arvoisa herra puhemies! Ehdotan, että pykälä hyväksyttäisiin näin kuuluvana: ”Jos verovelvollinen esittää selvityksen, jonka mukaan olut on tuotettu sellaisessa oikeudellisesti ja taloudellisesti muista saman toimialan yrityksistä riippumattomassa yrityksessä, jonka vuosituotanto on enintään 1 000 000 litraa, alennetaan suoritettavaa alkoholijuomaveron perusveroa 20 prosentilla. Jos tällaisen yrityksen vuosituotanto on yli 1 000 000 litraa mutta enintään 5 000 000 litraa, vastaava alennus on 10 prosenttia.”

Ed. A l a - N i s s i l ä : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Kalliksen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

T o i n e n v a r a p u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Kallis ed. Ala-Nissilän kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin hänen edellä esittämässään muodossa.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Kalliksen ehdotus ”ei”.

T o i n e n v a r a p u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 112 jaa- ja 31 ei-ääntä; poissa 56. (Ään. 2)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laeiksi ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta ja kansainvälisen kak-sinkertaisen verotuksen poistamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 76/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 45/1995 vp

T o i n e n v a r a p u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 45. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskoh-taiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. A l a - N i s s i l ä : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otettaisiin vastalauseeseen sisältyvä ehdotus. Tällöin ns. kuuden kuukauden sääntö säilyisi edelleen voimassa. Näin ollen suomalainen projektivienti ja rakennustyö voisivat tässä suhdannetilanteessa jatkua häiriöttömästi erityisesti Kaukoidässä ja kehitysmaissa, joissa se joutuisi vaikeuksiin. Myös veroprosentti ulkomaisten työntekijöiden osalta Suomessa olisi 40, mikä meillä on käytössä muun muassa Pohjoismaiden Investointipankin palveluksessa olevien työntekijöiden osalta.

Ed. S a a r i o : Herra puhemies! Laki ulkomailta tulevien avainhenkilöiden verotuksen järjestämiseksi erikoiseen malliin on osoitus itsepin-taisuudesta idioottimaisuuteen saakka. En tiedä, kuka on tämän operaation arkkitehti. (Eduskunnasta: Edellinen hallitus!) — Edellinen hallitus, mutta joku, joka jatkaa samaa toimintaa vielä tässä hallituksessa. — Tässä tilanteessa on kyllä kysyttävä, missä on ns. sosiaalinen silmä, sillä ei ole mitään perusteita asettaa ulkomaalaisia avainhenkilöitä erityiseen asemaan muihin kansalaisiin nähden.

Meidän korkea verotuksemme ei kyllä sillä tavoin lähde alenemaan, että me ikään kuin hyväksymme tällaisen Bangladesh-ilmion, että me olemme korkeasti verotettu maa ja pysymme sellaisena, mutta annamme ulkomaalaisille erityisoikeudet. Tähän on sijoitettu tällainen pieni adapteri, jolla yritettiin ikään kuin oppineiden henkilöiden tarpeen kautta korostaa sitä, että kallispalkkaiset yritysjohtajat pitäisi saada tänne eri verolla kuin suomalaiset. Tämä ei kestä minkäänlaisia perusteluja. On todella masentavaa nähdä, että tällaista yritystä, jolla ei ole meidän kansantaloutemme kannalta minkäänlaista kestäväää perustetta, ylimalkaan yritetään tehdä. Tässä täytyy sanoa, että häpeä esittelijäl-le.

Ed. K a l l i s : Herra puhemies! Kannatan ed. Ala-Nissilän ehdotusta.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Yleiskeskustelussa on ed. Ala-Nissilä ed. Kalliksen kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi otettaisiin vastalauseeseen sisältyvä ehdotus.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Joka käsittelyn pohjaksi hyväksyy valtiovarainvaliokunnan mietinnön, äänestää "jaa"; jos "ei" voittaa, on ed. Ala-Nissilän ehdotus hyväksytty.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 102 jaa- ja 36 ei-ääntä, 3 tyhjää; poissa 58. (Ään. 3)

Eduskunta on käsittelyn pohjaksi hyväksynyt valtiovarainvaliokunnan mietinnön.

Eduskunta ryhtyy ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

9, 10, 13 a, 68 ja 76 § hyväksytään keskustelutta.

77 §

Keskustelu:

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Ehdotan vastalauseen mukaisesti, että pykälä poistettaisiin, jolloin ns. kuuden kuukauden sääntö jäisi voimaan eikä ulkomailta työskentelevien suomalaisten verotus kiristyisi tässä tilanteessa kohtuuttomasti.

Ed. Kallis: Herra puhemies! Kannatan ed. Ala-Nissilän ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Ala-Nissilä ed. Kalliksen kannattamana ehdottanut, että pykälä poistettaisiin.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö "jaa", ed. Ala-Nissilän ehdotus "ei".

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 102 jaa- ja 36 ei-ääntä; poissa 61. (Ään. 4)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

96 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta toisen lakiehdotuksen 2, 3, 5—7, 16 ja 17 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Eduskunta ryhtyy kolmannen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1 ja 2 § hyväksytään keskustelutta.

3 §

Keskustelu:

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena, jolloin ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeveroprosentti olisi 40, niin kuin tälläkin hetkellä on muun muassa Pohjoismaiden Investointipankin osalta.

Ed. Kallis: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Ala-Nissilän ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Ala-Nissilä ed. Kalliksen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö "jaa", ed. Ala-Nissilän ehdotus "ei".

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 101 jaa- ja 36 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 61. (Ään. 5)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

4—12 §, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

neljännen lakiehdotuksen 1—11 §, johtolause ja nimike,

viidennen lakiehdotuksen 1 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

kuudennen lakiehdotuksen 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys Pohjoismaiden välillä tehdyn yhteistyösopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 142/1995 vp

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 13/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 13. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskoh- taiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys Argentiinan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suo- jaamista koskevan sopimuksen eräiden määräys- ten hyväksymisestä

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 144/1995 vp

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 14/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 14. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskoh- taiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Hallituksen esitys Chilen kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 145/1995 vp

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 15/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 15. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskoh- taiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Hallituksen esitys Korean tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 146/1995 vp

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 16/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 16. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskoh- taiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

8) Hallituksen esitys Thaimaan kuningaskunnan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 147/1995 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 17/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 17. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskoh-
taiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

9) Hallituksen esitys Vietnamin kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 148/1995 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 18/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 18. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskoh-
taiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

10) Hallituksen esitys laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 151/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 41/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 41. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskoh-
taiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 10, 13, 18, 20, 23, 24 a, 32, 32 c ja 34 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

11) Hallituksen esitys laiksi polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 152/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 42/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 42. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskoh-
taiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 8, 11 ja 14 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

12) Hallituksen esitys laiksi alkoholi- ja alkoholi-juomaverosta annetun lain 8 §:n muuttamisesta ja laiksi alkoholilain 17 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 186/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 44/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 44. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskoh-
taiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 8 § ja sen edellä oleva väliotsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

toisen lakiehdotuksen 17 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

13) Hallituksen esitys laiksi kirkkolain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 115/1995 vp

Hallintovaliokunnan mietintö 10/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 10. Käsiteltävinä olevat muutokset kirkkolakiin on sellaisinaan hyväksyttävä tai hylättävä. Hallintovaliokunnan ehdotettua muutosten hyväksymistä ehdotusta niiden hylkäämisestä ei valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n 4 momentin mukaan voida nyt asian toisessa käsittelyssä tehdä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

14) Hallituksen esitys laiksi terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 43/1995 vp

Puolustusvaliokunnan mietintö 1/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on puolustusvaliokunnan mietintö n:o 1. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 9 a ja 9 b, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

15) Hallituksen esitys laiksi henkilöstörahastolain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 173/1995 vp

Työasiainvaliokunnan mietintö 5/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on työasiainvaliokunnan mietintö n:o 5. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 9, 22, 24, 25 ja 27 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

16) Hallituksen esitys laeiksi palkkaturvalain 2 ja 5 §:n sekä merimiesten palkkaturvalain 2 ja 5 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 174/1995 vp

Työasiainvaliokunnan mietintö 6/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on työasiainvaliokunnan mietintö n:o 6. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 2 ja 5 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä toisen lakiehdotuksen 2 ja 5 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

17) Hallituksen esitys maastoliikennelaiksi

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 163/1995 vp

Ympäristövaliokunnan mietintö 8/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö n:o 8. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 § ja 1 luvun otsikko, 4—12 § ja 2 luvun otsikko, 13—24 § ja 3 luvun otsikko, 25—27 § ja 4 luvun otsikko sekä 28—38 § ja 5 luvun otsikko, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava varsinainen täysistunto on huomenna perjantaina kello 13. Ajankohtaiskeskustelu on tänään torstaina kello 16.30.

Täysistunto lopetetaan kello 1.10.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jouni Vainio